

mistische voorstellen tot verbetering van de wet, de stroming tot het uitbouwen van een jeugdrecht en tot slot de stroming die de apartstelling van jongeren radicaal in vraag stelt.

In een nawoord wordt nog gehandeld over de bevoegdheidsbetwistingen betreffende de jeugdbescherming, alsook over het decreet van de Vlaamse Gemeenschap inzake bijzondere jeugdzorg.

Globaal genomen kan het boek als positief worden beoordeeld. Het zal vooral nuttig zijn voor diegenen die niet zo thuis zijn in de jeugdbescherming. Dezen zullen er een degelijk overzicht vinden van de materie: naast een analyse van het wettelijke kader zelf wordt er ook aandacht besteed aan de ontstaansgeschiedenis en de geest van de wettekst, de praktische toepassing ervan en de knelpunten. De auteurs hebben een duidelijke visie op de jeugdbescherming die ze in de twee laatste hoofdstukken ontwikkelen. Dit doet niets af aan de objectiviteit van de beschrijving in de eerste drie hoofdstukken. Spijtig is wel dat het nieuwe decreet over bijzondere jeugdbijstand nogal summier in het nawoord aan bod komt. Een meer grondige analyse van het decreet had de auteurs wellicht, gelet op wat ze schreven in de twee voorgaande hoofdstukken, tot een meer kritische analyse gebracht, m.n. over de verhouding tussen de sociale en gerechtelijke jeugdbescherming (zie hierover Verhellen, E., 'Het decreet inzake bijzondere jeugdbijstand. Tussen twee stoelen?', *Panopticon*, 1985, (401), 405-406).

Ondanks het feit dat de algemene beoordeling positief kan luiden, zijn er toch ook enkele schaduwzijden. De indeling loopt hier en daar wat mank en soms zijn er nodeloze herhalingen. Verder komen er vooral in het tweede hoofdstuk enkele onnauwkeurigheden en zelfs fouten voor. Zo worden b.v. op p. 36 de burgerrechtelijke bevoegdheden van de jeugdrechtbank verward met de bevoegdheden inzake het opleggen van de jeugdbeschermingsmaatregelen. Zo is het ook onjuist dat het openbaar ministerie een maatregel dient te vorderen wanneer er een burgerlijke partijstelling is (p. 38). Het omgekeerde is integendeel juist: men kan zich slechts burgerlijke partij stellen wanneer het openbaar ministerie maatregelen vordert (art. 47 W. Jb.). Zo zouden nog een aantal andere onvolkomenheden kunnen worden aangehaald. Dit alles tast evenwel de globale waarde van het werkje niet aan. Het blijft een goede inleiding voor diegene die vlug een overzicht wil krijgen over wat reilt en zeilt in de officiële jeugdbescherming.

J. Smets

Hubeau, B., Rechtshandelingen van vreemdelingen in verband met hun woonsituatie. Kroniek van een wandeling op en over de grenzen van het bindend karakter van overeenkomsten, Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, 1985, 120 p.

Dat de auteur, Bernard Hubeau, het met de voorliggende, beperkte studie bij een analyse van *de juridische positie van de vreemdeling-huurder op de Belgische woningmarkt* heeft gehouden, betekent evenwel geenszins dat hij hier slechts een ingebonden excerpt zou voordragen uit zijn eerdere en meer volledige deelbijdrage in de losbladige verzamelband *'De vreemdeling in het Belgisch recht'* (Hubeau, B., 'De huisvesting van vreemdelingen', in: de Moffarts, G., Hubeau,

B., Taverne, M., van Langendonck, J. en Vandenberghe, J. (ed.), Brugge, die Keure, aanvulling oktober 1985, 78 p.). Daar werd ingegaan op de beperkte vergrendeling voor de kansarme vreemdeling van *alle* sectoren van de Belgische huisvestingssector (koop-verkoop, premies, toelagen, enz.)

De uitgangspositie van de auteur en diens bezorgdheid voor de sociaal-economisch verzwakte vragers op de woningmarkt blijven in de voorliggende monografie dezelfde, doch worden op basis van enkele statistische vaststellingen toegesplitst op enkele deelaspecten van *de huurrelatie* (zo b.v. op p. 108, 'Er zijn slechts heel weinig gastarbeiders eigenaar van hun woning: in 1970 waren 76,70 % van hen niet-eigenaar, tegenover 45,17 % over de ganse bevolking en bij de Noord-Afrikanen, Turken, Spanjaarden en Portugezen zijn 90 % niet-eigenaars'.)

Doorheen thematisch duidelijk opgedeelde hoofdstukken van beperkte omvang, nodigt de structuur zelf van het werk de belangstellende lezer uit om de opbouw van bedoelde rechtsverhoudingen duidelijk te onderscheiden van de gebeurlijke, eruit voortvloeiende verbintenisrechtelijke toepassingsverwickelingen.

Voor elke 'fase' van de rechtsverhouding nodigt de geaardheid van de juridische bezorgdheid immers uit tot een andere vraagstelling:

- Welke verwijzingsregels beheersen, bijvoorbeeld, de *pre-contractuele* verhouding tussen partijen? (hoofdstuk 3);

- Aan welke civielrechtelijke, determinerende bestaansvoorwaarden is de totstandkoming, resp. de geldigheid van een dergelijke 'meta-nationale huurder-verhuurdersverhouding' gebonden? (hoofdstuk 2);

- Of nog, voor welke extrinsieke of begeleidende omstandigheden (de context) zal een juridische beoordeling van *de effecten van de overeenkomsten* óók plaats moeten inruimen? (hoofdstuk 4);

Nu schuilt naar onze mening in de draagwijdte van deze derde vraagstelling de uiteindelijke opzet van de voorliggende monografie, evenals in het specifieke beoordelingsapparaat van secundaire, materiële criteria, waarmede de auteur zijn antwoord wenst en weet te verrijken.

'Wanneer vreemdelingen in het kader van hun linguïstische en/of culturele onvertrouwdheid met de juridische cultuur in ons land contracteren nemen zij bepaalde rechten en verplichtingen op' (p. 51).

De vaststelling legt de eerste steen van een origineel juridisch denkwerk, dat in de specificiteit van de positie van de gastarbeider-huurder óók de vereiste van een hernieuwde, contractuele benadering wil onderkennen, waarin b.v. aan de kans op tegenstrijdigheid tussen werkelijke en verklaarde en/of uitgestelde wil zou kunnen worden verholpen.

Welke mogelijkheden, aldus het onderzoeksperspectief, bieden de ontwikkelingen binnen het moderne contractenrecht om aan de vereisten van een doelmatig rechtsverkeer tegemoet te komen? Hoe kan daarin, óók voor het contracteren met een sociaal-economisch zwakkere partij van vreemde nationaliteit, een billijke plaats worden ingeruimd? Hoe kan in de internationale dimensie van de contractsverhouding, de vereiste aandacht m.a.w., uitgaan naar de specifieke aspecten van de positie van de gastarbeider-huurder (die vaak van mediterrane

oorsprong is) èn naar de specifieke juridische problemen die zijn feitelijke situatie van o.m. onvertrouwdheid met taal en gewoonten, met zich medebrengt?

Aan de mogelijkheid van een verhoogde rechtsbescherming in de verschillende 'fasen' van de rechtsverhouding tussen partijen, trekt zich precies het voordeel van een zogenaamde *vertrouwensleer* op, aldus de geloofsbelijdenis van de auteur (p. 51 e.v.), waarin de rechtsverhouding veel meer wordt uitgedacht in termen van *gedeelde verantwoordelijkheid*. Zo zou b.v. het contracteren met een partij van vreemde herkomst (hieruit kan men vaak een zekere mate van onbekendheid met contractuele bepalingen afleiden), voor de medecontractant (verhuurder) een verhoogde informatie- en onderzoekspllicht kunnen medebrengen. Dit 'vertrouwen' zou, als rechtsbeschermend criterium, alvast de onhoudbare 'efficiëntie' omkeren van het argument als zou de vreemdeling zich *vertrouwd moeten* maken met de (juridische en contractuele) gebruiken van het gastland, te meer omdat hij daar, onmiddellijk na aankomst, op de woningmarkt zou terechtkomen ...

Tot zover de illustratie van één der vele uitwerkingen in de bundel.

Dat de auteur niet de weg is ingeslagen van de onmiddellijke invoering van positieve discriminatie-maatregelen ter regulering van de Belgische huisvestingsmarkt, noch van andere (voorlopig) niet-haalbare voorstellingen, gaat vooral terug op de juridische geaardheid van zijn voordracht, door hem bedoeld als een nauwkeurig doordenken van de voorhanden mogelijkheden *binnen* de bestaande wetgeving, ter bescherming van bedoelde vreemdelingen (zo b.v. de toepasselijkheid van de Wet op het racisme van 30 juli 1981 op woonsituaties; of nog, de mogelijkheid van een betere rechtsbescherming voor de vreemde woningvrager doorheen reglementering naar het voorbeeld van de sociale huursector, enz.).

Deze werkwijze staat, als concrete werkafpraak en regelbespreking, bij de rechtspracticus alvast garant voor het voordeel van een handig werkinstrument.

Opgesteld in een niet aflatende zorg voor een kansarme groep in de huisvestingssector, kent de zeer specifieke invalsweg van de bundel, naar onze mening, te midden het aanbod aan juridische literatuur op de Belgische boekenmarkt, zijn gelijke niet. En wij bedoelen met deze laatste plaatstoewijzing niet veel minder dan een zeer lovende pluim op de hoed van een boeiend auteur.

M.-C. Foblets